

کسب جایزه پولار؛ افتخار دیگر برای افغانستان

انستیتوت ملی موسیقی افغانستان معتبرترین و مهم‌ترین جایزه موسیقی «پولار» ۲۰۱۸ سویدن را به دست آورد. در مراسمی که به مناسبت اهدای این جایزه به تاریخ چهاردهم جون ۲۰۱۸ م. برابر با ۲۵ جوزای ۱۳۹۷ در بنیاد فرهنگ و هنر افغانستان برگزار شده بود، احمدناصر سرمست، موسیقی‌دان و بنیان‌گذار انستیتوت ملی موسیقی افغانستان شرکت کرده، جایزه «پولار» را دریافت کرد. این مراسم با حضور کارل گوستاف شانزدهم، پادشاه سوئیس، هنرمندانی که از کشورهای گوناگون جهان آمده بودند و مقامات فرهنگی-هنری بلندیایه دیگر در گراند هتل استکهلم برگزار گردید. هم‌چنان در این مراسم تعدادی از هنرمندانی دیگر نیز موسیقی اجرا کردند.

جایزه موسیقی «پولار» که به جایزه «نوبل موسیقی» نیز شهرت دارد، از نام آن پیدا است که بالاترین جایزه موسیقی کشور سوئیس است. این جایزه از سی سال به این سو هر سال به خاطر سپاس‌گزاری از موسیقی‌ها

و موسیقی‌دان‌های برتر جهانی به برترین‌هایشان اهدا می‌شود. این جایزه برای بار اول توسط استیگ آندرسون، رهبر گروه موسیقی پاپ «آبا» در سال ۱۹۸۹ تأسیس شد که از آن پس هر سال به فرد یا گروهی که کارنامه والای موسیقی داشته و در قسمت رشد و ارتقای هنر موسیقی سهم ارزنده و نقش براننده‌ای ایفا کند، داده می‌شود. جایزه موسیقی «پولار» در هر سال به یک هنرمند یا یک گروه هنری در بخش کلاسیک و دیگر به یک فرد یا گروه هنری در بخش موسیقی پاپ تعلق می‌گیرد. بدین ترتیب، دو فرد یا دو گروه می‌توانند به این جایزه دست یابند که در سال جاری میلادی (۲۰۱۸) این افتخار به انستیتوت ملی موسیقی افغانستان و گروه موسیقی «متالیکا»ی آمریکا داده شده است.

اهدانندگان این جایزه حین اهدای آن به انستیتوت ملی موسیقی افغانستان دلایلی چون: تلاش و کوشش بنیان‌گذار و رئیس این انستیتوت (احمدناصر سرمست) در عرصه زنده کردن هنر موسیقی در افغانستان،

دست گرفت؛ طرحی که در آن بازسازی تحصیلات موسیقی افغانستان، ایجاد یک نهاد آکادمیک در عرصه آموزش موسیقی و امکان تغییر زندگی تعدادی از باشندگان کشور را ممکن می‌ساخت. این طرح که توسط احمدناصر سرمست روی دست گرفته شده بود، توسط دولت حمایت شد. بالاخره به تاریخ ۲۰ جون ۲۰۱۰ با تلاش‌های ثمربخش و خستگی‌ناپذیر احمدناصر سرمست در راه فراهم‌آوری محیط و زمینه رشد دختران و پسران علاقه‌مند به هنر موسیقی و تعلیم و یاددهی هنر موسیقی به آن‌ها، انستیتوت ملی موسیقی افغانستان، با ظرفیت ۱۲۰ نفر شاگرد تأسیس شد. در این کانون موسیقی از شاگردان بی‌بضاعت و خیابانی شاگرد گرفته می‌شد و در کنار این که درس‌های مکتب را دنبال می‌کردند، در انستیتوت ملی موسیقی نیز یکی از هنرهای موسیقی را به صورت منظم و علمی فرا می‌گرفت. هم‌چنان مقدر پولی هم به خاطر گرفتن مواد درسی برای‌شان داده می‌شد. از این تاریخ به بعد بود که این انستیتوت فعالیت‌های جدی خود را در عرصه آموزش موسیقی و آموزش دادن کودکان و فرزندان افغانستان شروع کرد و در مدت خیلی اندک در سطح جهانی خود را بالا کشید و صاحب نام و نشان بلندی شد. این جای بسی خوشحالی است که در این فرصت کم و با شرایط نابسامان و نامناسب افغانستان، با تهدیدها و کاستی‌های فراوان، این نهاد توانسته است موفقیت‌ها و دستاوردهای بزرگی را به دست آورند.

انستیتوت ملی موسیقی افغانستان پیش از این جایزه «وین هویی» یونیسکو را نیز از آن خود کرده بود. جایزه «وین هویی» برای ابتکارات آموزشی در عرصه هنر موسیقی هر سال از سوی سازمان فرهنگی یونیسکو به افراد یا نهادهای که کارهای متفاوت در زمینه آموزش انجام می‌دهند، اهدا می‌شود. در سال ۲۰۱۶ ده‌ها کشور جنوب آسیا و اقیانوس آرام خودشان را برای گرفتن این جایزه کاندیدا کرده بودند که در این میان از افغانستان انستیتوت ملی موسیقی افغانستان خود را نامزد این جایزه کرده بود که به دلیل کارهای متفاوت برای بهبود زندگی کودکان افغانستان، تعهد آن در برابر کودکان آسیب‌پذیر، تنوع فرهنگی و بازسازی صنعت‌های موسیقی افغانستان و همچنان نقش انستیتوت ملی افغانستان در راستای گفت‌وگوی فرهنگی بین افغانستان و جهان، از سوی سازمان فرهنگی جهانی یونیسکو شایسته جایزه اول این برنامه شناخته شده بود. در آن زمان نیز برای دولت و مردم افغانستان افتخار بزرگی به دست آورده بود. بدون هیچ تردیدی، گرفتن این جایزه مایه دلگرمی و

تغییر زندگی کودکان، دختران و پسرانی بی‌بضاعت و سرگردان و خیابانی که در این انستیتوت مشغول فراگیری این هنرند و تغییر دیدگاه مردم نسبت به هنر موسیقی را بر شمرده، این انستیتوت را شایسته دریافت آن دانسته است، سزاور سپاس‌گزاری و قدردانی از سوی کمیته اهدای «پولار» خواند. ماری لیدین که مدیریت این برنامه را به عهده داشت، در بخشی از سخنانش گفت: «معتقدیم که دو برنده جایزه ما از دو جهان متضاد، نمونه‌های بارزی از جایزه موسیقی پولار هستند. این جای افتخار است که فعالیت سازمان موسیقی و موسیقی‌دانان در زندگی مردم تغییر کرده است.»

انستیتوت ملی موسیقی افغانستان، برای بار اول در سال ۲۰۱۰ با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر احمدناصر سرمست، رئیس آن، بنیانگذاری شد که از آن پس دختران و پسران علاقه‌مند به هنر موسیقی که بیشتر از نصف آن را کودکان خیابانی تشکیل می‌دهد، در آن آموزش داده می‌شوند. گفتنی است که از همان اول نیز نیمی از شاگردان آن را دختران و پسران خیابانی و فقیر تشکیل می‌دادند که توانای پرداخت هزینه آموزش را نداشتند. انستیتوت ملی موسیقی افغانستان به سرپرستی آقای سرمست برای آن عده از کودکان بی‌کس و فقیر به خانه امنی برای آموزش و پرورش تبدیل شد؛ اما پیش از آن در سال ۱۹۷۳ اولین نهاد در عرصه موسیقی به شکل هدفمند و آموزشی در چوکات وزارت معارف آغاز به فعالیت کرد که تا سال ۱۹۸۰ ادامه یافت. در سال ۱۹۸۰ که این نهاد با لیسه هنرها یک جا شد و به نام دبیرتمنت موسیقی زیرمجموعه این لیسه در آمد، با محدودیت‌های فراوانی روبه‌رو شد و با تمام این مشکلات تا سال ۱۹۹۲ ادامه داد. این دبیرتمنت تا سال ۲۰۰۱ به دلیل جنگ‌های خانمان‌سوز داخلی از فعالیت باز ماند؛ اما در همین سال بازم به شکل سابق به عنوان دبیرتمنت موسیقی زیر مجموعه لیسه هنرها شروع به فعالیت کرد و با وجود دشواری‌های فراوان و نبود امکانات و سهولت‌های لازم به خاطر جواب‌گویی به هنر موسیقی و ضروریات شاگردان، نفس تازه‌ای کشید و رونق دیگری به خود گرفت.

در سال ۲۰۰۸ دولت افغانستان به غرض احیای موسیقی ملی در افغانستان، زمینه‌سازی رشد و توسعه هنر موسیقی افغانستان، حفظ آلات موسیقی افغانستانی، توانمندسازی جوانان و کودکان این مرزوبوم، و به غرض شکوفاسازی استعدادها موجود در کشور، در همکاری با یکی از دانشگاه‌های آلمان (دانشگاه مونش)، طرح جدیدی را روی

بریتانیایی، خواننده راک و جاز، وین شورتر، موسیقی دان آمریکایی آن را به دست آوردند و اما انستیتوت ملی موسیقی افغانستان بعد از «روای شنکر» تأثیرگذارترین چهره موسیقی هند که در سال ۱۹۹۸ این جایزه را به دست آورده بود، دومین کشوری است که از قاره آسیا جایزه موسیقی پولار به آن تعلق گرفته است.

انستیتوت ملی موسیقی افغانستان در حالی برنده جایزه «نوبل موسیقی» می شود که انبوهی از مشکلات و ناسامانی ها هنوز هم در برابر هنرمندان، موسیقی دانان و دوست داران هنر موسیقی در افغانستان وجود دارند که می توان از نبود امنیت، سنت ها و باورهای نادرست و غلط، فقر و تنگدستی، نبود فضا و مکان مناسب، نبود وسایل و تجهیزات کافی، بدبینی و زشت بینی موسیقی، بی رغبتی نسبت به فرآورده های هنری، تبعیض جنسیتی، نژادی و فساد گسترده و... یاد کرد. هنوز هم روی آوردن به موسیقی و هنر نزد اکثر باشندگان این سرزمین کاری است بسی نادرست، خلاف دین و دیانت، و موازن شرعی. هنوز هم کسانی در این سرزمین نفس می کشند که تشنه خون آن هایی اند که در راه هنر و موسیقی و فرهنگ قدم بر می دارند و شب و روز عمرشان تلاش می ورزند که به نسل امروز و فردای این آب و خاک کمکی کرده باشد و گذشته شان را با آینده شان گره زده باشند. هنوز هم کوچه ها و پس کوچه های این شهر حضور کسانی را در خود حس می کنند که می خواهند دختران و زنان شان پا از چارچوبه دروازه خانه های شان فراتر نهند و در برابر انسان های دیگر چهره نمایند و بیشتر از هر وقت دیگر می خواهند که دستاوردهای هنری را با نادانی و جهالت تمام به ته دره نابودی بکشانند و مردم را از گذشته تاریخی شان ببرند. هنوز هم تأثیرات چند دهه جنگ و انسان کشی در چهره های کسانی وجود دارد و مثل بزرگان شان می خواهند بنیادهای هنری این ملک را در هم بریزند و افراد و کانون ها، نهادهای آموزش دهنده آن را به آتش بم بزنند. پیدا است که تأسیس انستیتوت ملی موسیقی افغانستان و آموزش دختران و پسران تهی دست و آسیب دیده، و آواره در کوی و برزن این مرز و بوم، خود مستلزم شجاعت زیاد و پذیرفتن ریسک بالا و از خودگذری بی نظیری است که کمتر کسی را می توان یافت که حاضر به انجام چنین کاری باشد. بدون شک، تأسیس نهاد آموزشی به هدف آموزش هنر موسیقی به نسل آینده کشور، زنده نگهداشتن آلات و افزار و سبک های موسیقی کلاسیک، به صورت مسلکی و علمی و کار روی کودکان و فرزندان که ممکن مادران و پدران شان نیز یکی از مخالفان این نهاد و فعالیت های آن باشند، خود مبارزه بزرگی است؛ مبارزه ای که کمتر کسی

خرسندی آقای سرمست و شاگردان سخت کوش و هنرمند و هنر آفرین او، و مردم افغانستان گردید. نباید تردید که در اثر گرفتن همین جایزه ها بود که نیروی تازه ای در رگ های سرمست و شاگردان هنرمندش دمید و آن ها را به کوشش و تلاش بیش از پیش واداشت. این تلاش ها بودند که زمینه ساز گرفتن جایزه «پولار» گردید. این بود که انستیتوت ملی موسیقی افغانستان مردم کشور را یک بار دیگر در اوج برد و چهره متفاوتی از آن ها به نمایش گذاشت.

احمد ناصر سرمست، موسیقی دان و بنیان گذار این انستیتوت به همراهی گروه ارکستر «زهره» که همه اعضای آن بانوان و از شاگردان انستیتوت ملی موسیقی افغانستان اند، به تاریخ چهاردهم فبروری سال ۲۰۱۸ به شهر داووس سویس سفر کردند و پارچه ها و قطعه های زیبا و بی نظیری موسیقی در شهرهای گوناگون، از جمله در مجمع سران اقتصادی کشورهای جهان اجرا کردند که تحسین و تشویق سران اقتصادی جهان را برانگیخت و به افتخار اعضای گروه ارکستر زهره به پا خاستند. گروه ارکستر زهره و دیگر همراهان شان با اجراهای زیبا و قشنگی که در این جمع داشتند، توانستند که توجه اهداء کنندگان جایزه پولار و سران اقتصادی جهان را به خود جلب کنند و از میان نامزدان فراوان این جایزه از کشورهای گوناگون جهان، پیش بگیرند و جایزه نوبل موسیقی را به دست آورند.

گروه ارکستر «زهره» در سال ۲۰۱۴ تأسیس شد و با پنجاه تن از بانوان که سن شان بین چهارده تا بیست سال بودند، شروع به فعالیت کرد. به گفته دکتور احمد ناصر سرمست، نام این ارکستر از نام دو اله موسیقی به نام های «زهره» و «ناهد» گرفته شده است که در ادبیات زبان فارسی دری از جایگاه بلندی برخوردارند. گروه ارکستر زهره در سفری که به شهر داووس کشور سویس داشت، رهبری این گروه را دو بانوی جوان به نام های ظریفه ادیبا و نگین اخپلواک در دست داشتند. گروه ارکستر زهره با زیبایی تمام قطعه های زیبا و درخور ستایشی را در مجمع عمومی سران اقتصادی جهان اجرا کردند که خوش آیندترین لحظه ها را برای آن ها به ارمان آوردند.

همان گونه که یاد آوری شد، مراسم اهدای جایزه پولار که برندگان آن قبلاً اعلام شده بود، در تاریخ ۱۴ جون ۲۰۱۸ م. برابر با ۲۵ جوزای سال ۱۳۹۷ خورشیدی در شهر استکهلم سویس برگزار شد و احمد ناصر سرمست به نمایندگی از انستیتوت ملی موسیقی افغانستان در آن شرکت کرد. آلفونس کربودا، رئیس کمیته اهدای جوایز پولار هنگامی اهدای این جایزه گفت: «آقای سرمست توانسته است تغییر مثبت را از طریق موسیقی در زندگی بخشی از کودکان، دختران و پسران جوان در افغانستان ایجاد و ارکستر این کشور را از نو احیا کند.» هم چنان در اعلامیه این نهاد آمده است: «داکتر احمد سرمست و انستیتوت ملی موسیقی افغانستان به دلیل استفاده از قدرت موسیقی برای تغییر زندگی جوانان این جایزه را به دست آورده اند.»

گفتنی است که موسیقی دان های بزرگ و زبردستی تا هنوز توانسته این جایزه را به دست بیاورند که می توان از پل مک کارتنی، باب دیلن، جانی میچل، مکس مارتین،... یاد کرد که در سال ۲۰۱۷ این جایزه را استینگ

حاضر به انداختن خود در این میدان است. کمتر کسی تنها با دیوهای مخالف دست و پنجه نرم می‌کند؛ اما در این میان که می‌بینیم، دکتر احمدناصر سرمست، موسیقی‌دان شجاع، با نترسی تمام و با قبول ریسک فوق‌العاده بلندآستین بر می‌زند و از میان همه دشواری‌های قدراست می‌کند و وارد میدان می‌شود. همه عواملی را که او را از جاده مقصودش منحرف کرده، به بیراهه می‌کشاند، یک‌تنه در این میدان می‌جنگد و می‌خواهد کشتی شکسته موسیقی این کشور را به ساحل امنی پیاده کند.

دریافت جایزه «پولار»، دو سال بعد از دریافت جایزه «ون هوئی» از سوی انستیتوت ملی موسیقی افغانستان بزرگ‌ترین افتخاری است که دختران و پسرانی که روزهایی در کوچه و بازار سرگردان و بی‌سرنوشت پرسه می‌زدند، به دست آورده‌اند؛ آن‌هایی که در راه رسیدن تا بدین جایگاه با هزاران مشکل دست و پنجه نرم کردند و هزاران رنج را متحمل شدند و به فعالیت‌هایشان در عرصه آموزش موسیقی ادامه دادند. همه این رنج‌ها و نابسامانی‌ها کم‌ترین اخمی هم بر پیشانی آن‌ها نیاوردند. آن‌ها شب و روز تلاش کردند تا این که افتخار کسب بزرگ‌ترین جایزه موسیقی جهان را حاصل کردند. این افتخار پنجره‌های تازه‌ای به رخ مردم افغانستان و هنرمندان و دوست‌داران هنر این کشور گشوده است و در سرزمین قلب‌شان امیدهای تازه‌ای جوانه می‌زند که آری، هنوز هم در این کشور زندگی همگام با هنر و موسیقی جریان دارد و هنوز هم می‌شود آینده خوبی را منتظر بود؛ آینده‌ای که در آن جز صلح و آرامش، صفا و صمیمیت و شکوفایی و تازگی دیگر اثر و نشانه هیچ چیزی نمایان نباشد. دیگر تندباد روزگار قامت رسای هیچ سروی را نشکستاده، گل‌های تازه و خوش‌بوی هیچ نسترنی را پرپر نکند.

اجرای برنامه توسط گروه ارکستر «زهره» که همه اعضای آن دختران افغانستانی‌اند، چهره دیگری از یک کشور جنگ‌زده و ویران‌شده در برابر چشمان جهانیان به نمایش گذاشت؛ چهره‌ای که تا پیش از این یک سره تاریک و خون‌بار، وحشت‌ناک و ترسناک بود؛ چهره‌ای که از شوربختی

مردم خبر می‌داد و آن را شبیهی جهنمی می‌نمود که جز آتش جنگ و نفرت، قتل و ویرانگری، فساد و خشونت دیگر اثر هیچ چیزی در آن نبود. گروه ارکستر «زهره» چهره خوش‌آیند و دوست‌داشتنی را به نمایش گذاشت که در چشمانش امید و آرامش بود، در رگ‌هایش شادمانی گردش می‌کرد، قلبش پر انسانیت بود و نگاهش گرمی حیات را داشت.

دریافت جایزه پولار هم برای مردم افغانستان و هم برای هنرمندان و انستیتوت ملی موسیقی افغانستان مهم و ارزنده است. برای هرکدام پیام‌های متفاوتی می‌تواند داشته باشد. پیام آن به مردم افغانستان می‌تواند باشد که فرزندان‌شان از توانایی‌ها و استعداد‌های فوق‌العاده‌ای برخوردارند و می‌توانند در کم‌ترین مدت افتخاراتی بزرگی را نصیب کشورشان کنند، اگر سدی در برابر فرزندان و نونهالان‌شان نبندند، از کشورشان دنیای بهتری خواهند ساخت و زندگی هم‌وطنان‌شان را به گونه دیگری رقم خواهند زد. جوانان این کشور نیز پیام شایسته خودشان را خواهند گرفت و هرکدام در راه سربلندی و سازندگی کشورشان قدم خواهند گذاشت. برای هنرمندان و هنرپیشگان این سرزمین این پیام را می‌رساند که همه‌شان مانند احمدناصر سرمست هنرشان در خدمت نزدیک کردن مردم افغانستان، ایجاد یکپارچگی و همدلی آن‌ها، زدودن نابسامانی‌ها و تفاوت‌های جنسیتی، قومی، نژادی و زبانی، و یاری رساندن و آموزش دادن فرزندان ستم‌دیده و تهی‌دست این کشور باشد. به همین شکل این موفقیت مسئولیت بزرگ‌تر و خطیرتری را روی دوش انستیتوت ملی موسیقی افغانستان و رئیس آن دکتر سرمست می‌گذارد، این که پس از این، بیش از پیش به تلاش‌های‌شان ادامه داده، کودکان و نوجوانان بیشتری را که لب‌پرتگاه نابودی قرار دارند، از افتادن در لجن بی‌سرنوشتی و جهل و فقر نجات داده، آن‌ها را مانند گذشته به اعضای مفید جامعه مدیل کنند تا بتوانند روزی آن‌ها نیز افتخاراتی بزرگی را نصیب کشورشان کرده، همه را متحیر و متعجب کنند.

اداره نشریه

